

Uttale om alternativ inntaksløysing i Onarheim kraftverk

Viser til synfaring langs Hellandselva 28.juni 2018 og SKL sitt notat med alternativ inntaksløysing sendt på e-post frå NVE 10.august 2018.

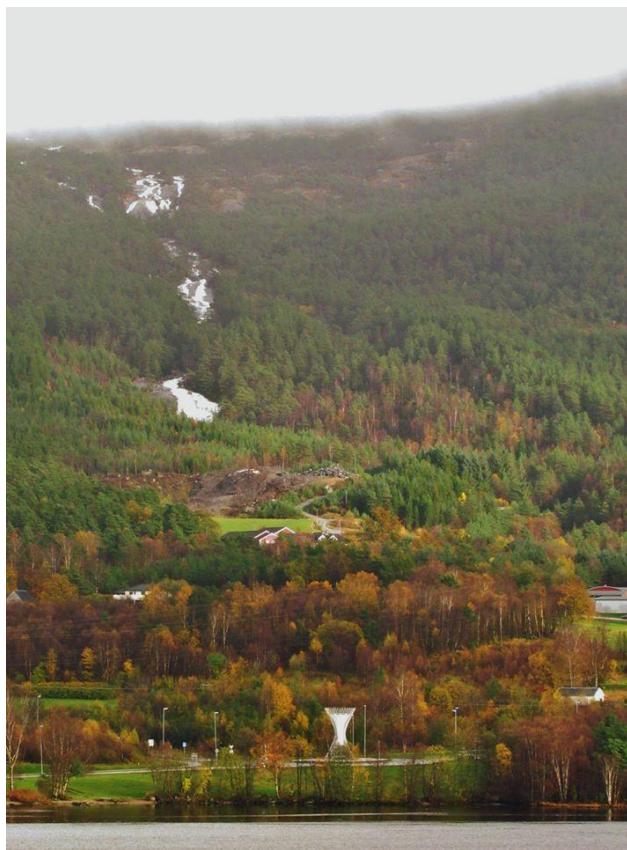
Kvinnherad Turlag, Bergen og Hordaland Turlag, Naturvernforbundet i Kvinnherad, samt dei underteikna politiske partia stiller seg negative til dette alternativet, og viser til følgjande punkt:

Ein utbygd region

Vassdraga i Kvinnherad kommune er i svært stor grad allereie utbygde. Over 90 % av alle vassdraga i kommunen er berørt av utbygging. Enda ei utbygging av ei elv og eit naturområde som er så lett tilgjengeleg, høgt verdsett og lett synleg for så mange vil vere eit stort inngrep med tanke på den samla belastninga av alle utbyggingane i kommunen til saman.

Hellandselva som landemerke

Hellandselva er godt synleg frå regionsenteret Husnes; den tettast busette delen av Kvinnherad kommune. Mange kan sjå elva frå heimen sin og elva er også godt synleg frå sentrum med kjøpesenter, skular, barnehagar og sjukeheim, samt frå deler av Fylkesvei 48. Elva er også eit godt synleg landemerke frå Hardangerfjorden (Husnesfjorden) og ulike stader i nærområdet, td. Sunde kai (sjå bileta under).

Hellandselva sett frå Husnes sentrum. Fotograf: Tove Heimvik.

Utsikt frå Sunde/Opsanger kai. Biletet er teke den dagen NVE var med på synfaringa – etter ein lang tørkeperiode. Elva har her difor lite vassføring – om lag slik det er planlagt med ei evt. utbygging. På dagar med normal vassføring er elva svært godt synleg (sjå biletet over), og er den *einaste* synlege elva ein ser frå fjorden når ein kjem frå Stord/Bergen til Sunde (Kvinnherad). Fotograf: Nicolas Rodriguez.

Hellandselva sett frå Hardangerfjorden (Husnesfjorden) – same dag som over.
Fotograf: Nicolas Rodriguez.

Sjølv om det alternative inntaket vil spare turmålet Bremstølen, vil inngrepet i naturen sett frå Husnes bli større. Rydding av skog og grøfting i samband med nedgravd røyrgate (om lag 1200 meter av vassvegen) vil også danne eit sår i landskapet, som vil vere synleg på både nær og fjern avstand. Me meiner at utbygginga vil ha vesentlege negative konsekvensar for Husnes. Me viser til «Fylkesdelplan for små vasskraftverk i Hordaland 2009-2021», avsnitt 5.12 «Delområde 12 Rosendal – Husnes» der det står at «Utbyggingsprosjekt må ta vare på landskapskarakteren med god vassføring i eksponerte fossar og vassdrag, og god landskapstilpassing av tekniske inngrep».¹ SKL skriv i tilleggforslaget: "Konsekvensen av å øke slukeevnen noe er at det går mer vann i elven i tørre perioder og noe mindre i våte perioder" (vår understreking). Forslaget om å auke slukeevna frå 3,15 m³/s til 3,4 m³/s vil fortsatt utgjere ein vesentleg reduksjon i vassføringa i Hellandselva.

Vi viser til retningslinjer gitt av Olje- og energidepartementet (2007) som er relevant i enkeltsaksbehandling, s. 15-16:

- Ved planlegging av småkraftutbygging i fjordlandskap av stor verdi skal det utvises særlig varsomhet med sikte på å bevare landskapskvalitetene og helheten i landskapet. Det skal stilles krav til utførlig dokumentasjon av verdier, eventuelle virkninger og potensialet med avbøtende tiltak.
- Inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av dominerende landskapselementer, for eksempel fosser i fossefjordlandskap, bør som hovedregel unngås.
- Inngrep som kan gi uheldige sumvirkninger og som kan påvirke totalopplevelsen av fjordlandskapet (landskapsrommet) negativt bør i hovedsak unngås".

¹ <https://www.hordaland.no/globalassets/for-hfk/plan-og-planarbeid/regionale-planar/smakraftplan-etter-vedtak-i-md-webutgave.pdf>

«Svært viktig friluftsområde»

Det er ikkje berre sjølve Bremstølen, men også vegen opp til Bremstølen, som er eit mykje nytta turområde, kvardag som helg. Me minner igjen om at dette området er vurdert til «Svært viktig friluftsområde» med «Stor brukarsekvens» i Kvinnherad kommune si kartlegging av friluftsområde (ei utdjuping av Hordaland fylkeskommune si kartlegging).² Sjølv om det alternative inntaket sparer sjølve Bremstølen, vil det gjere lia, der mange tusen personar ferdast i året, til eit midlertidig anleggsområde, samt gi området varige tydelege inngrep. Biletet under er teke frå Stølsvegen, den mest nytta stien opp mot Bremstølen som i parti går heilt inntil Hellandselva. Elva er ein viktig del av turopplevinga. Dette mister ein også ved det alternative inntaket. Fotograf: Sven Løkeland.

Flyttinga av inntaksdammen om lag 200 meter ned vil ikkje ha noko verknad på vurderinga av prosjektet. Vi er ueinige i SKL si vurdering i tilleggssøknad: "Det er klare positive konsekvenser for landskap og friluftsliv ved å flytte inntaket. SKL mener det er små eller ingen negative konsekvenser av å flytte inntaket, utover redusert kraftproduksjon". Inntaksdammen vil vere eit synleg inngrep i elva (17 m lengde x 2,5 m høgde), også frå utkikkspunktet ved Bremstølen (sjå bilete).

²<https://kommunekart.com/klient/Fonnakart/?funksjon=vispunkt&x=59.95140027486193&y=6.035614013671875&zoom=11&bakgrunnskart=0&kartlag=1224%253A%253AKvinnherad%2520kartlag%253AFriluftslivsom%25C3%25A5de%253B&>

Utsikt nedover Hellandselva mot Husnesfjorden. Fotograf: Nicolas Rodriguez.

Området der det er planlagt nytt inntak. Fotograf: Nicolas Rodriguez.

Hellandselva. Fotograf: Nicolas Rodriguez.

Vi viser også til handlingsplanen for friluftsliv, 24. juli 2018 frå Klima- og miljødepartementet. Punkt 3.9 "Arealforvaltning utenfor byer og tettsteder": "Friluftsmeldingen fra 2016 fremhever behovet for bedre veiledning om helhetlig planlegging i fjellet, blant annet av hensyn til friluftsliv, landskap og naturmangfold", og "Oppfordre fylkeskommuner med fjellområder med stort utbyggingspress til å utarbeide regionale planer, som skal bidra til å ivareta større, sammenhengende naturområder av hensyn til friluftsliv, samt ivareta landskapskvaliteter og naturmangfold", og "Hovedformålet med eventuelle statlige planretningslinjer vil være å klargjøre nasjonal politikk for bærekraftig utvikling i fjellområdene der hensynet til næringsutvikling, friluftsliv, landskap, naturmangfold, landbruk, energiproduksjon med mer er viktig". Dette dannar ein terskel og normativ retningslinje for arealforvaltning i fjellområder, og har også overføringsverdi til korleis tyngre, tekniske inngrep i utmarksområder skal vurderast.

Vi ber NVE vektleggje at Hellandselva inngår i et "Sammenhengende naturområde med urørt preg", og at det her er samanfall med eit område som har stor verdi for befolkinga i samband med friluftslivet og for naturopplevinga. Fjellområdet kring Mjølkhøg er å rekna som "Sårbart høgfjell" av "Stor verdi" i Hordaland fylkeskommune si klassifisering etter arealindikatoren INON. I samband med friluftslivsmeldinga uttrykte fleirtalet i energi- og miljøkomiteen, Stortinget, at det var eit nasjonalt delmål å ta vare på samanhengande naturområder med urørt preg for friluftslivet: "Ta vare på sammenhengende naturområder og verdifulle landskapstyper for friluftsliv gjennom nasjonale og regionale planer som nasjonalparkplan, nasjonal landskapsstrategi og regionale planer", jf. Innst. 26 S (2016-2017).

Konklusjon

Hellandsvassdraget utgjer i dag eit sentrumsnært område for trim, friluftsliv, trivsel og folkehelse i brei forstand og må reknast som ein viktig føresetnad for eit attraktivt lokalsamfunn. Dette gjeld heile turområdet, ikkje berre Bremstølen. Heile området er kartlagt som «svært viktig friluftsområde». Inngrepet vil vere til skade for natur-, friluftslivs-, landskaps- og naturopplevingsverdiar, og av den grunn til skade også for allmenne interesser. Vi meiner at føremonene med tiltaket ikkje overstig skadar og ulemper for allmenne interesser, jf. vannressursloven §§ 8 og 25.

SKL skriv at ”det er klare positive konsekvenser for landskap og friluftsliv å flytte inntaket”. Vårt svar er at det er klare *negative* konsekvensar for landskap og friluftsliv å bygge ut Hellandselva, uansett kvar inntaket er. På bakgrunn av dei nemnte punkta vil me oppmode NVE om å avslå SKL sin søknad om konsesjon for utbygging av Hellandsvassdraget, også ved det alternative inntak.

Me avsluttar med nokre bilder frå Kvinnherad Turlag sin fellestur til Bremstølen 22.oktober 2017, der mellom 150 og 200 personar deltok for å vise sitt engasjement for å verne elva. Fotograf: Anne Kari Enes.

Kvinnherad Turlag

Bergen og Hordaland Turlag

Norges Naturvernforbund Kvinnherad

Kvinnherad Raudt

Kvinnherad SV

Kvinnherad Venstre

Kvinnherad MDG